

Tuần 1,2,3,4,5 - Tiết 1,2,3,4,5

NS: 6/9/25

CHUYÊN ĐỀ 1: CÁC LĨNH VỰC CỦA SỬ HỌC

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức:

- Tóm tắt được một số cách trình bày lịch sử truyền thống thông qua các ví dụ cụ thể; giải thích được khái niệm thông sử và nêu được nội dung chính của thông sử.
- Nêu được nét khái quát về các lĩnh vực của lịch sử, giải thích được ý nghĩa của việc phân chia lịch sử theo lĩnh vực.
- Nêu được khái niệm và nội dung chính của lịch sử dân tộc, lịch sử thế giới.
- Nêu được đối tượng và phạm vi của lịch sử văn hóa, lịch sử tư tưởng Việt Nam. Giải thích được đối tượng của lịch sử xã hội lịch sử kinh tế Việt Nam.
- Tóm tắt được nét chính của Lịch sử văn hóa, lịch sử tư tưởng, lịch sử xã hội, lịch sử kinh tế Việt Nam trên trục thời gian.

2. Về năng lực:

- Năng lực chung: Năng lực giao tiếp và hợp tác; tự học; giải quyết vấn đề.
- Năng lực riêng:
 - + Rèn luyện cho học sinh kỹ năng sưu tầm, khai thác và sử dụng sử liệu trong học tập lịch sử, trình bày, giải thích, phân tích... sự kiện, quá trình lịch sử liên quan đến bài học, vận dụng kiến thức kỹ năng đã học để giải quyết những tình huống/bài tập nhận thức mới.
 - + Trên cơ sở đó góp phần hình thành và phát triển các năng lực: Tìm hiểu lịch sử, nhận thức lịch sử, vận dụng kiến thức kỹ năng đã học.

3. Về phẩm chất:

- Bồi dưỡng các phẩm chất như: Trung thực, sáng tạo, chăm chỉ, trách nhiệm, có ý thức tìm tòi khám phá lịch sử

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Giáo viên:

- Giáo án (kế hoạch dạy học): Dựa vào nội dung của Chương trình môn học SGK để chuẩn bị theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất của HS.
- Một số tranh ảnh, hiện vật lịch sử, một số tư liệu lịch sử tiêu biểu gắn với nội dung bài học.
- Tập bản đồ và tư liệu Lịch sử 10.
- Máy tính, máy chiếu (nếu có).

2. Học sinh:

- Sách giáo khoa
- Tranh ảnh tư liệu sưu tầm liên quan đến bài học và dụng cụ học tập theo yêu cầu và sự hướng dẫn của GV

III. TIẾN TRÌNH DẠY - HỌC:

1. HOẠT ĐỘNG MỞ ĐẦU

a. Mục tiêu: Khơi gợi sự chú ý của HS, giúp HS nhận thức được đây là một sự kiện lịch sử. Tạo tâm thế cho HS đi vào tìm hiểu bài học mới

b. Nội dung : Học sinh dưới sự hướng dẫn của giáo viên sẽ trả lời câu hỏi theo yêu cầu của giáo viên

c. Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập.

- Giáo viên cho HS đọc tư liệu tr.4 SGK và trả lời câu hỏi

Trong phần mở đầu sách Đại Nam Thực Lục các sử quan triều Nguyễn đã viết: “*Bọn thần trộm nghĩ: Nước phải có sử, cốt để làm tin với đời nay mà truyền lại cho đời sau. Từ xưa đế vương nổi dậy, công việc các đời làm ra đều ghi vào sử sách, rõ ràng có thể khảo được. Làm thực lục là gồm cả phép biên niên (ghi năm), kí sự (chép việc), chính sử do đây mà ra*”.

? Em hiểu gì về đoạn tư liệu trên?

Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập.

- HS trả lời câu hỏi.
- GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết.

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động

- GV mời đại diện HS trả lời câu hỏi.
- GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

Bước 4: Đánh giá, chuẩn kiến thức

GV đánh giá, nhận xét, chuẩn kiến thức, bổ sung, chuyển sang nội dung mới.

Vậy lịch sử thường được trình bày bằng những cách nào? Lịch sử được phân chia theo những lĩnh vực nào? Thế nào là lịch sử dân tộc, lịch sử thế giới? Nội dung chính của lịch sử dân tộc và lịch sử thế giới, đối tượng và phạm vi của lịch sử văn hóa, lịch sử tư tưởng, lịch sử xã hội, lịch sử kinh tế là gì? Chúng ta cùng tìm hiểu trong chuyên đề 1: Các lĩnh vực của sử học.

2. HÌNH THÀNH KIẾN THỨC MỚI

Hoạt động 1. Khái quát về một số cách trình bày lịch sử truyền thống

a. Mục tiêu: Tóm tắt được một số cách trình bày lịch sử truyền thống thông qua các ví dụ cụ thể.

b. Nội dung : Học sinh nghiên cứu sách giáo khoa quan sát tranh ảnh, thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập

GV tổ chức cho HS làm việc theo cặp đôi và trả lời câu hỏi sau:

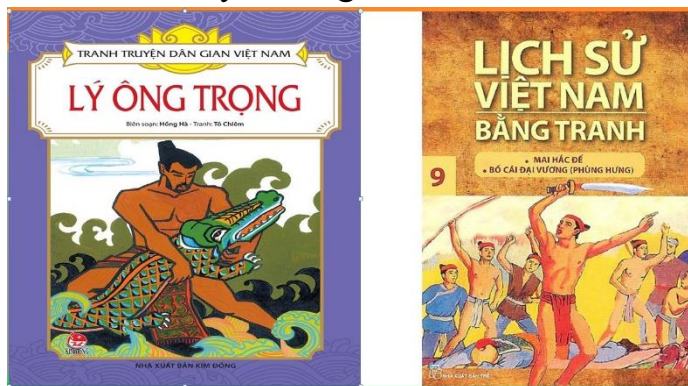
? Đọc thông tin và quan sát các hình từ 1.1 đến 1.5 hãy tóm tắt một số cách trình bày lịch sử truyền thống. Lấy ví dụ.

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu. GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập.

- GV lấy ví dụ cho HS về một số cách trình bày lịch sử truyền thống

+ Các câu chuyện bằng lịch sử

+ Tác phẩm lịch sử thành văn

Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động

- Nhóm HS lần lượt trả lời các câu hỏi

Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh.

GV bổ sung phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.

I. Thông sử và lịch sử theo các lĩnh vực

1. Khái quát về một số cách trình bày lịch sử truyền thống (T1,2)

- Các câu chuyện bằng lịch sử: Câu chuyện lịch sử bằng lời kể không có tác giả cụ thể, được truyền miệng từ đời này sang đời khác. Thường có yếu tố hoang đường, một số câu chuyện có thể được sưu tầm và biên soạn thành sách.
- Tác phẩm lịch sử thành văn: Tác phẩm lịch sử thành văn là công trình lịch sử được trình bày bằng chữ viết. Được trình bày theo hai cách khác nhau: công trình ghi chép lịch sử và công trình nghiên cứu lịch sử.

Hoạt động 2. Thông sử

a. Mục tiêu: Giải thích được khái niệm thông sử và nêu được nội dung chính của thông sử.

b. Nội dung : Học sinh nghiên cứu sách giáo khoa quan sát tranh ảnh, thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập

GV yêu cầu HS đọc SGK tr.6 và trả lời các câu hỏi sau:

? Em hãy giải thích khái niệm thông sử.

? Nêu nội dung chính của thông sử.

? Những hình ảnh dưới đây có phải là thông sử hay không ? Vì sao

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu.

- GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập.

Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động

- HS lần lượt trả lời các câu hỏi

Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh.

GV bổ sung phần phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.

2. Thông sử (T3)

- Thông sử là lịch sử trình bày một cách có hệ thống, toàn diện về các lĩnh vực của đời sống con người trong quá khứ.
- Nội dung chính của thông sử thường tập trung vào các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội.

Hoạt động 3. Lịch sử theo lĩnh vực

a. Mục tiêu: Nêu được nét khái quát về các lĩnh vực của lịch sử, giải thích được ý nghĩa của việc phân chia lịch sử theo lĩnh vực.

b. Nội dung : Học sinh nghiên cứu sách giáo khoa quan sát tranh ảnh, thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi của giáo viên

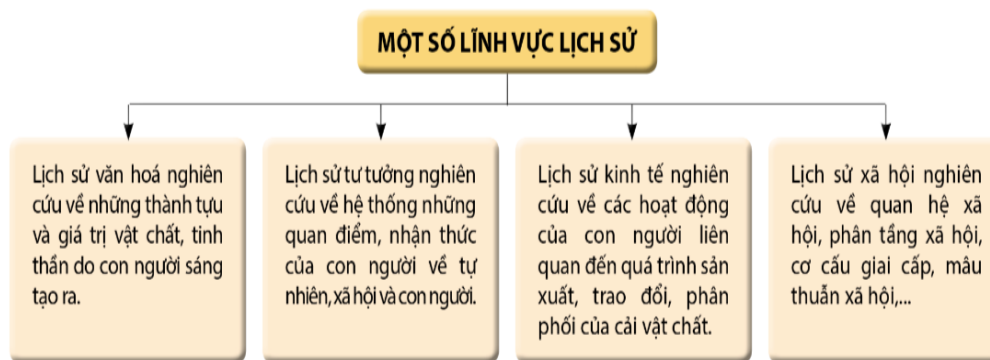
c. Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập

GV yêu cầu HS đọc Đọc thông tin và quan sát Sơ đồ 1.1, hình 1.6

? Hãy nêu khái quát về một số lĩnh vực của lịch sử, Giải thích ý nghĩa của việc phân chia lịch sử theo lĩnh vực.

Sơ đồ 1.1. Một số lĩnh vực lịch sử

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu.
- GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập.

Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động

- HS lần lượt trả lời các câu hỏi

Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh.

GV bổ sung phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.

3. Lịch sử theo lĩnh vực (T4)

- Lịch sử còn được trình bày theo từng lĩnh vực khác nhau như lịch sử chính trị, lịch sử ngoại giao, lịch sử văn hóa, lịch sử tư tưởng, lịch sử kinh tế, lịch sử xã hội.

Hoạt động 4. Lịch sử dân tộc và lịch sử thế giới

a. Mục tiêu: Nêu được khái niệm và nội dung chính của lịch sử dân tộc, lịch sử thế giới.

b. Nội dung : Học sinh nghiên cứu sách giáo khoa quan sát tranh ảnh, thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi của giáo viên

c. Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập

GV yêu cầu HS đọc Đọc thông tin và quan sát các hình 1.7, 1.8 SGK tr.7

? Hãy nêu khái niệm và nội dung chính của lịch sử dân tộc, lịch sử thế giới.

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS đọc SGK và thực hiện yêu cầu.

- GV khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập.

Bước 3. Báo cáo kết quả hoạt động

- HS lần lượt trả lời các câu hỏi

Bước 4. Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập

HS phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả của học sinh.

GV bổ sung phần phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.

4. Lịch sử dân tộc và lịch sử thế giới (T5)

- Lịch sử dân tộc là lịch sử của một quốc gia. Nội dung chính của lịch sử dân tộc là quá trình vận động phát triển của quốc gia - dân tộc trên các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hoá...

- Lịch sử thế giới là lịch sử chung của các quốc gia, dân tộc trên thế giới.

- Nội dung chính của lịch sử thế giới là quá trình vận động phát triển của nhân loại theo tiến trình thời gian.

3. HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP

a. Mục tiêu: Nhằm củng cố, hệ thống hóa, hoàn thiện kiến thức mới mà HS đã được lĩnh hội ở hoạt động hình thành kiến thức

b. Nội dung: GV giao nhiệm vụ cho HS trả lời các câu hỏi thông qua trò chơi. Trong quá trình làm việc HS có thể trao đổi với bạn hoặc thầy, cô giáo.

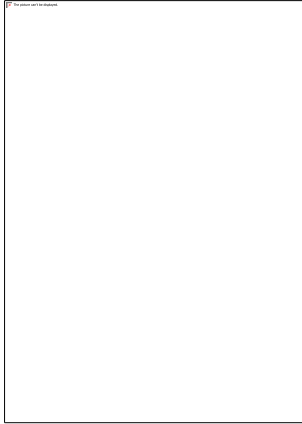
c. Sản phẩm: Câu trả lời của HS

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV giao nhiệm vụ cho HS:

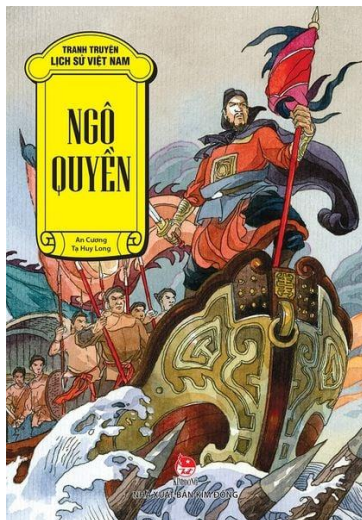
- Giáo viên mời HS tham gia trò chơi “Build and city”

Câu hỏi 1: Đây là câu chuyện lịch sử hay tác phẩm lịch sử thành văn

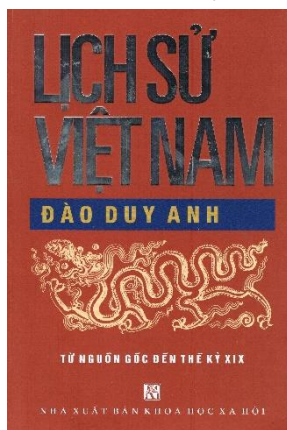
- A. Câu chuyện lịch sử
- B. Tác phẩm lịch sử thành văn

Câu hỏi 2: Đây là câu chuyện lịch sử hay tác phẩm lịch sử thành văn

- A. Câu chuyện lịch sử
- B. Tác phẩm lịch sử thành văn

Câu hỏi 3: Đây là câu chuyện lịch sử hay tác phẩm lịch sử thành văn

- A. Câu chuyện lịch sử
- B. Tác phẩm lịch sử thành văn

Câu hỏi 4: Lịch sử dân tộc là gì?

- A. Lịch sử của một quốc gia
- B. Lịch sử của nhiều quốc gia

Câu hỏi 5: Lịch sử văn hóa nghiên cứu vấn đề gì?

- A. Những thành tựu và giá trị vật chất tinh thần do con người sáng tạo ra
- B. Hệ thống những quan điểm, nhận thức của con người về tự nhiên, xã hội và con người
- C. Các hoạt động của con người liên quan đến quá trình sản xuất, trao đổi, phân phối của cải vật chất
- D. Quan hệ xã hội, phân tầng xã hội, cơ cấu giai cấp, mâu thuẫn xã hội.

B2: Thực hiện nhiệm vụ

- HS xác định yêu cầu của GV
- GV hướng dẫn cho HS trả lời câu hỏi

B3: Báo cáo kết quả hoạt động

- GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi.
- HS trình bày, theo dõi, nhận xét, đánh giá và bổ sung cho bài của bạn (nếu cần).

B4: Kết luận, nhận định: GV nhận xét bài làm của HS.

Sản phẩm dự kiến

Câu hỏi	1	2	3	4	5
Đáp án	A	A	B	A	A

4. HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG

a. Mục tiêu: Vận dụng kiến thức, kỹ năng đã có để thực hiện nhiệm vụ được giao. Thông qua đó HS rèn luyện khả năng tìm kiếm, tiếp cận và xử lý thông tin từ nhiều nguồn khác nhau, góp phần hình thành và phát triển năng lực tự tìm hiểu lịch sử, tự học lịch sử.

b. Nội dung: GV giao cho HS thực hiện ngoài giờ học trên lớp.

c. Sản phẩm: Bài trả lời theo câu hỏi của giáo viên

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV giao nhiệm vụ 1 cho HS:

Giáo viên giao nhiệm vụ cho HS : Em hãy sưu tầm và giới thiệu một số tư liệu về nền văn minh Phù Nam

B2: Thực hiện nhiệm vụ

- GV hướng dẫn các em tìm hiểu yêu cầu của đề.
- HS đọc và xác định yêu cầu của bài tập.

B3: Báo cáo kết quả hoạt động

- GV hướng dẫn các em cách nộp sản phẩm cho GV sau khi hoàn thành.
- HS làm bài tập ra giấy và nộp lại cho GV qua hệ thống CNTT mà GV hướng dẫn.

B4: Kết luận, nhận định (GV)

- Nhận xét ý thức làm bài của HS, nhắc nhở những HS không nộp bài hoặc nộp bài không đúng qui định (nếu có).
- Dặn dò HS những nội dung cần học ở nhà và chuẩn bị cho bài học sau.
